

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko: ANNA HELENA MALINOWSKA

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

- Stopień DOKTORA NAUK HUMANISTYCZNYCH. Tytuł nadany w 2012 roku uchwałą Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego na podstawie rozprawy: *Postaci kampu. Studium konstrukcji pozy*. Promotor: prof. dr hab. Leszek Drong. Recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Koziołek (Uniwersytet Śląski) i dr hab. Dominika Ferens, prof. UWr (Uniwersytet Wrocławski).
- Tytuł zawodowy MAGISTRA FILOLOGII ANGIELSKIEJ. Dyplom uzyskany w 2003 roku w Instytucie Kultur i Literatur Anglojęzycznych Uniwersytetu Śląskiego.
- Tytuł zawodowy LICENCJATA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO. Dyplom uzyskany w 2001 roku w Kolegium Języków Obcych, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

3. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych:

- 2020-obecnie Uniwersytet Śląski w Katowicach (PROFESOR UCZELNI)
- 2020-2021 Uniwersytet Warszawski, Ośrodek Studiów Amerykańskich, (WYKŁADOWCA)
- 2013-2020 Uniwersytet Śląski w Katowicach (ADIUNKT)
- 2012-2013 Uniwersytet Śląski w Katowicach (WYKŁADOWCA)
- 2005-2010 Uniwersytet Medyczny w Katowicach (WYKŁADOWCA)

4. Działalność naukowa

4.1 GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIE NAUKOWE, O KTÓRYM MOWA W ART. 219 UST. 1 PKT. 2 USTAWY

Monografia naukowa pt. *Love in Contemporary Technoculture*, opublikowana w Cambridge University Press – wydawnictwie II poziomu (wg. przepisów obowiązujących dla wydawnictw naukowych w roku wydania monografii) oraz towarzyszące jej wyniki badań. [Tytuł monografii to także temat badań przedstawionych w publikacjach na przestrzeni kilku lat, które wspierają główne osiągnięcie, i które prezentuję oraz omawiam w punkcie 4.1.2].

4.1.1 LOVE IN CONTEMPORARY TECHNOCULTURE, CAMBRIDGE, CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS (2022) ISBN 978-1-108-813640-8; ISSN 2632-1068 (wersja online), 2632-105X (druk), 84ss. Tytuł w języku polskim: *Miłość w czasach technokultury* (tłumaczenie własne).

Zarys

Monografia *Love in Contemporary Technoculture* to zorientowane semiotycznie studium miłości jako kodu kulturowego w dobie zaawansowanej technologizacji. Książka podejmuje pytania o kondycję relacji miłosnych – jako relacji między ludźmi związanych za pomocą technologii i z „technologiami” (uznawanymi dziś za podmioty społeczne) – próbując ustalić typy uwarunkowań wymian emocjonalnych i intymnych w środowiskach technokratycznych, rozumianych jako „suma ludzkich osiągnięć technologicznych”¹. Tym samym monografia mierzy się z dominującymi w krytyce kultury mitami na temat wpływu technologii na relacje międzyludzkie, opisując kulturowe historie mechanizmów i mechanik, które nie wynikają z rozwoju technologicznego, lecz z natury relacji emocjonalnych rozumianych jako relacje miłosne.

Podążając za Niklasem Luhmannem zakładam, że miłość to przede wszystkim wynik ustanowionych praktyk kulturowych (kodów miłości)². Tym samym nawiązuję do wykładni medioznawcy Dominica Pettmana, który nazywa miłość „techniką bycia razem”³, zwracając się tym samym ku kulturowej naturze miłości, a nie ku ideałowi miłości, który albo przeciwstawia miłość jej narzędziom, albo romantyzuje narzędzia sprzed „rewolucji cyfrowej” (miłość analogowa). W ten sposób moja perspektywa sytuuje się na przeciwległym biegunie względem późnonowoczesnej krytyki – reprezentowanej m. in. przez Zygmunta Baumana, Alaina Badiou, Byung-Chul Hana i innych – wiążącej upadek miłości z zaawansowaną technologizacją, akceleracją i modernizacją życia.

Zakładając, że miłość nowoczesna to zespół rozpoznawalnych kodów społecznych w zmieniającej się infrastrukturze życia, *Love in Contemporary Technoculture* zawiera analizy estetyczne, dyskursywne, psychologiczne i somatyczne środowiska miłości w późnej nowoczesności, konfrontując jej najważniejsze paradygmaty z nowym sposobem pojmowania technokultury, plasującym się poza technoentuzjazmem i technosceptycyzmem. Punktem wyjścia tak skonstruowanej analizy jest odejście od postrzegania zmian w obrębie praktyk relacji intymno-miłosnych w kategoriach linearnej degradacji, gdzie nowość oznacza każdorazowo deformację istniejącego porządku. Deformacja to – w myśl prowadzonego wywodu – część ideału miłości czy mówiąc ściślej część jego kulturowych kontekstów. Monografia

¹ Lee MacKinnon, *Romance in the time of dark data*. W: *Data Dating. Love, Technology, Desire* pod red. Anny Malinowskiej i Valentiny Peri, Bristol and Chicago: Intellect, 2021, s. 26.

² Cf. Niklas Luhmann, *Love as Passion. Codification of Intimacy*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1986.

³ Dominic Pettman, *Love and Other Technologies. Retrofitting Eros for the Information Age*, New York: Fordham University Press, 2006, s. 16.

stoi na stanowisku, że nowoczesne technologie jedynie intensyfikują zniekształcenie od zawsze wpisane w kod praktyk miłosnych. Tym samym zachęca do tego, by odejść od pojęcia „upłynnienia miłości” (które proponuje Bauman)⁴ i mówić raczej o „płynnych” narzędziach, które, dalekie od tradycyjnie rozumianej materialności, alienują nas od znanych i oswojonych środowiskach interakcji.

Monografia identyfikuje zmiany w obrębie praktyk miłosnych wynikające z ekspansji technosfery, łącząc je ze źródłami frustracji i niepokoju wobec kondycji ludzkości w późnej nowoczesności. Analizuję w niej przede wszystkim pozór zmian wywołany zastąpieniem tradycyjnych aksjomatów spotkania, takich jak miejsce (hotel, kanapa), akcja (obecność fizyczna) i czas (czas społeczny), cyfrowymi odpowiednikami (online, zdalnie, natychmiast), komentując krytyczny pesymizm badaczy późnej nowoczesności, mówiących o dewaluacji pożądania (Badiou) i zastąpieniu obiektu miłości narcystycznym spektaklem autoprezentacji. Efektem tej sytuacji miałyby być tzw. „korozja Drugiego”, niosąca za sobą postępujący brak zainteresowania obiektem miłości na rzecz zainteresowania kontraktem społecznym.⁵ Spotkanie, jak pisze Badiou w krytyce relacji platformowych, jest bardziej transakcją aniżeli wymianą, opartą na polityce zerowego ryzyka i skonstruowaną tak, by dobór partnera, współtowarzysza, czy przyjaciela eliminował niebezpieczeństwo porażki oraz związane z nią niedogodności ekonomiczne i emocjonalne. Miało to doprowadzić do jeszcze większej „racjonalizacji namiętności”⁶, gdzie przyspieszenie etapów spotkania, wielość wyboru oraz kontrola wskaźników unikania niepewności (*uncertainty avoidance index*) przyczyniły się do ukształtowania modelu relacyjności, określanego jako „samotność razem”⁷.

Tymczasem, jak przekonuję w monografii, obraz wyłaniający z tych założeń jest równie pesymistyczny co nieprawdziwy. Innymi słowy, dualistyczne rozróżnienie miłości sprzed technologii i miłości po technologiach zniekształca kulturowe konteksty i tendencje praktyk miłosnych oraz przekłamuje fakty historyczne. Zarówno historia jak i praktyka kultury pokazują, że od około XIII wieku, tj. od czasu, gdy gry dworskie (tzw. *game texts*) ustanowiły pierwsze protokoły „romansu”, relacje miłosne opierały się na minimalizacji ryzyka, skuteczności wyboru, przyspieszeniu kontraktów społecznych (względem procesów emocjonalnych) oraz prymacie autoprezentacji i gratyfikacji. Ponadto taksonomie emocji, rozwijające się wraz z rozwojem psychologii od XVIII wieku, naznaczyły dynamikę miłosną tampletami profilowania i swego rodzaju gamifikacji, gdzie kompatybilność stron miała być kluczem do powodzenia relacji. Dowodem na to są min. tzw. *love tester machines* – automaty arkadowe do

⁴ Cf. Zygmunt Bauman, *Liquid Love. On Frailty of Human Bonds*, Cambridge: Polity, 2003.

⁵ Cf. Alain Badiou, *In Praise of Love*, London: Serpent Tail, 2012.

⁶ Cf. Eva Illouz, *Why Love Hurts. A Sociology of Negative Relations*, Oxford: Oxford University Press, 2011.

⁷ Cf. Sherry Turkle, *Alone Together. Why We Expect More From Technology Than From Each Other*, Cambridge, MA: MIT Press.

kojarzenia par (romantycznych i przyjacielskich), popularne od końca XIX wieku w Europie i Ameryce Północnej, intensyfikujące kodyfikację relacji.

Znaczenie i wkład

Znaczącym wkładem monografii w późnonowoczesną krytykę kultur miłości jest wyróżnienie czołowych kierunków w kształtowaniu (się) relacji miłosnych względem postępu technologicznego (zwłaszcza rozwoju urządzeń technologicznych). Monografia proponuje i przedstawia pięć charakterystyk „spotkania” w technokulturze i na ich podstawie dokonuje analizy tendencji oraz procesów odpowiedzialnych za dominujące wrażenie zamian w „naturze” relacji miłosnych, a także za kulturowe właściwości praktyk miłosnych obnażanych przez technokulturę. Do wskazanych cech należą: negatywne współtowarzyszenie (*negative companionship*), konsumpcja kodu (*code consumption*), symboliczny interakcjonizm (*symbolic interactionism*), eksternalizacja doznania (*feelings without organs*), dysocjacja czasowości i czasu (*fast love*). Są one tyleż właściwościami asertorycznymi miłości w kulturze co symptomami tego, co w monografii przewrotnie określam jako *technofeelię* – a więc organizację uczuć w środowiskach technologicznych.

Negatywne współtowarzyszenie (negative companionship) to alternatywna diagnoza kryzysu relacji, odnosząca się do problemu współbycia, związanego z rzekomo narastającym wzajemnym zobojętnieniem podmiotów relacji. Rzeczono zobojętnienie ma mieć związek z dominacją urządzeń technologicznych w wymianach miłosnych, której szczególnym efektem jest zdalny charakter interakcji oraz idące za tym przedkładanie interakcyjności nad obecność fizyczną. Spadek zainteresowania obiektem miłości to istotny aspekt współczesnych kultur relacji. Miłość w technokulturze to zasadniczo (parafrazując Badiou) „scena jednego aktora” (*a one scene*). Według współczesnej krytyki, ludzkie relacje to afirmacja autokreacji. Jednak, jak przekonuję w monografii, nie jest to wynik technologizacji spotkania. Relacje miłosne są zasadniczo wymianą praktyk społecznych zasadzających się na psychologicznym i kulturowym modelu „widoczności ja” i odgrywaniu podmiotowości. Praktyki te (zwłaszcza romantyczne) wynikają nie tyle z uczucia do drugiej osoby, ile z zauroczenia obrazem siebie (lub przywiązaniem do obrazu „ja”), jaki obiekt miłości – lub uczestnik relacji miłosnej – nam umożliwia lub stwarza na drodze interakcji. Jak pokazuję w pierwszej części książki, idea(t) „drugiej połowy” to idea(t) filozoficzna/y na użytek emocjonalnego i kulturowego przetrwania. Technologie intensyfikują tę właściwość nie tylko poprzez zwiększenie dystansu między stronami relacji (który jest tym samym zwiększeniem przestrzeni dla performansu „ja”), lecz również za sprawą hybrydyzacji związków międzyludzkich.

Popularność technologicznych asystentów, towarzyszy i pomocników, takich jak roboty, boty, hologramy, cyfranty i inne, to – poza „sensacją kulturową” – potwierdzenie obecnego braku zainteresowania obiektem miłości (przynajmniej na

dotychczasowych warunkach relacji). To także wskaźnik wyczerpania się formuł wspólnot miłosnych (np. małżeństwo), których niewydolność sprawia, że możemy lub chcemy je tylko odtwarzać bez chęci czy konieczności ich przeżywania (dobrym przykładem są tu małżeństwa ludzi i robotów). Bifo Berardi mówi o *energolatryi* – kulcie energii jako głównej tendencji nowoczesności. W monografii podkreślam, że negatywne współtowarzyszenie to system oszczędzania energii, gdzie od wyczerpania współbyciem chroni nas inwestycja w nieeksploatującą obecność. Sytuacja ta dotyczy również relacji niehybrydycznych (między ludźmi). Jak pokazują doświadczenia pandemiczne, to nie obojętność na drugiego charakteryzuje relacje w technokulturze lecz chęć przeżywania relacji w odosobnieniu (z pozycji niezależnego uczestnika). Mamy więc do czynienia ze zmianą modelu i modalności, gdzie scenariusze miłości odbywają się bez fizycznego udziału lub obecności. Technologie umożliwiają to poprzez przekraczanie tradycyjnych pojęć przestrzeni i czasu, przy jednoczesnym zachowaniu kodów, które identyfikujemy jako miłosne.

Konsumpcja kodu to kolejna właściwość miłości w technokulturze, która – jak utrzymuję w monografii – nie wynika z rozwoju technologii, lecz z natury praktyk miłosnych. Pojęcie kodu miłości (a więc zespołu komunikatów werbalnych, niewerbalnych, kontekstualnych i innych) to wciąż niewyeksplorowany temat semiotyki kultury, który (jak ujmuje to Barthes) przedstawia strukturalny (a nie psychologiczny) obraz afektywnego „ja”, pokazując miejsce mowy w relacji obiektów miłości. W myśl tego pojęcia, miłość „istnieje jedynie w postaci wybuchów języka” (kodu), ustanowionego historycznie i kulturowo w procesie społecznej „produkcji znaczeń”.⁸ Wysokie technologie uwidaczniają ten fakt, czyniąc kod zarówno narracją, jak i metanarracją relacji – jej treścią i meta-treścią. W monografii przekonuję, że po raz pierwszy w historii nowoczesności stawiamy kod (oraz doświadczanie / przeżywanie kodu) nad doświadczenie miłości, oraz że psychologiczne doświadczenie kochania (zwłaszcza w przypadku relacji romantycznych) to wynik fabulacji uruchamiających określone relacje emocjonalne. Mówiąc inaczej, kod miłości jest dziś tożsamy z doświadczeniem miłości, a przyjemność „doświadczenia” bierze się z przyjemności związanej z konsumpcją kodu. Jak zauważam w monografii, to wyznanie (jak np. „kocham cię”) jest obiektem miłości i pożądania (nie osoba, czy podmiot relacji). „Zdarzenie” miłości (ujmując rzecz językiem Badiou) jest z gruntu zakodowanym doświadczeniem dyskursów. Początek tej kodyfikacji sięga późnego średniowiecza (wczesnej nowoczesności), kiedy warunki typów relacji (relacja erotyczna, relacja romantyczna, relacja przyjacielska) konstituowały się w grach dworskich, rzutujących na kształt społecznych praktyk związanych z afektem i intymnością.

⁸ Roland Barthes, *Fragmety dyskursu miłosnego*, Altheia: Warszawa, 2011, s. 7.

Programowanie miłości, które wiążemy ze współczesnymi technologiami i które łączymy z obecnym kryzysem relacji, to zatem nie wynik cybernetyki i automatyzacji, lecz skłonność do regulacji relacji społecznych. Podobnie algorytmiczne przysposobienie do interakcji miłosnych jest raczej wynikiem kulturowej właściwości tych interakcji, aniżeli współczesnej algorytmizacji życia (które w przestrzeni emocji zdaje się być algorytmiczne „z natury”). Jak piszę w monografii, od początku nowoczesności obiekt miłości jest zaprojektowany do konkretnego kodu relacji, tj. zna jego znaczenia i potrafi je zrealizować w działaniach i kontekstach. Dzisiejsze algorytmy miłosne – widoczne na platformach randkowych i w technologicznych współtowarzyszach – to zatem kontynuacja wczesnonowoczesnych kultur miłości, realizowanych obecnie za pomocą technologii i pokazujących, że ponad „obecność” obiektu liczy się raczej obecność kodu.

Wyjaśnia to dobrze *symboliczny interakcjonizm*, który proponuję jako kolejną cechę miłości w technokulturze, wyjaśniając przy tym problem dystansu i miejsca w ponowoczesnych praktykach relacji. Symboliczny interakcjonizm to w myśl teorii mediów domena ery Internetu, zwana erą „bycia” na odległość. Krytyka przypisuje ten stan systemom zdalnej komunikacji, znanym z „negocjacji” klasycznego pojęcia dystansu i miejsca. Łączy go także z kryzysem relacji, która w przekonaniu wielu ponowoczesnych badaczy jest dziś zdalnie sterowaną wymiana uniesień, ekscytacji i póż. Jednak krytyczne skupienie na technologiach odwraca uwagę od istoty praktyk miłosnych, dla których, jak staram się to pokazać w dyskusji nad proksemiką miłości, dystans to kluczowy kod, od „zarania” osadzony w „technologiach”. Miłość z zasady opiera się na pokonywaniu, skracaniu czy przedłużaniu dystansu – w sensie geograficznym i figuratywnie. Całe dążenie afektywne w relacjach i w interakcjach zasadza się na „technologiach” manipulowania dystansem (tak fizycznym jak emocjonalnym), które z kolei zasadzają się na idei wyimaginowanych przestrzeni, pozwalających realizować kody miłości. Miłość z natury jest wirtualna, a miejscem jej faktycznego spotkania są umowne środowiska wspólnych znaczeń, wypracowanych w interakcji. Strony relacji tworzą te znaczenia w oparciu o kody i ich interpretacje, negocjując je dla potrzeb osiągnięcia pożądanego dystansu. Ten sam proces dotyczy tak samo relacji typu *face-to-face* jak i relacji prowadzonych za pośrednictwem mediów. W sensie proksemiki, wszystkie relacje miłosne są relacjami na dystans, gdzie hiperobiekt miejsca i jego geograficznych współrzędnych podlegają negocjacjom i interpretacjom emocjonalnym oraz technologicznym.

Znaczącą różnicą w kinezie relacji jest ergonomia samej proksemiki. Podczas gdy tradycyjne techniki dystansu angażowały się w przestrzeń, korzystając z zasad mechaniki klasycznej (ruch obiektów), dzisiejsze, powiedzmy post-tradycyjne, technologie skracania dystansu unieruchamiają obiekty. Ruch w interakcji mediowanej technologicznie sprowadza się w znaczącej mierze do obsługi urządzeń transmitujących spotkanie (e.g. telefon komórkowy, komputer, czy *teledildonics*). Angażuje on

wyobrażenia o obiekcie miłosnym (kody) i wykorzystuje powierzchwie urządzeń do emulacji obecności. Jak zauważa Yuk Hui, „każda epoka ma swoje własne technologie konkretyzacji”⁹. Rozwijając ten pogląd, stwierdzam, że tą technologią dla naszej epoki jest obsługiwany haptycznie interfejs. To jemu zawdzięczamy ekspansję „zobojętnienia” na obiekt (jego obecność fizyczną) ponieważ rezonuje on z pierwotną w miłości afirmacją dotyku z jednej strony, jak również z ludzką zdolnością do imaginowania przeżyć, tj. do przeżywania miłości narracyjnie poza ciałem. Łączę to z kolejną cechą miłości w technokulturze, jaką jest *eksternalizacją doznania*. Oznacza ona wpisana w praktyki miłości dążność do egzosomatycznego przeżywaniem relacji (swoista strategia wymiany miłosnej). Tak długo jak podstawową technologią zmniejszania dystansu pozostawał gołąb pocztowy czy poczta dyliżansowa, *czekanie* (jakże centralne w praktyce miłosnej), rodziło potrzebę rekompensaty w postaci projekcji obecności. Ten kulturowy atawizm przygotował nas do relacji bezkontaktowych (czy raczej transmitowanych haptycznie), oraz do miłości, dla której charakteryzujący ją bezruch czy nie-ruch (*nonmovement*) to tylko inno-wymiarowa modalność dla realizacji tego samego kodu.

Przyswajając tak konstytuujące się praktyki proksemiczne, relacje miłosne przyswajają też inno-wymiarowe modalności czasu. Sceptycznie odnosząc się do teorii przyspieszenia kulturowego (uznającej akcelerację życia za efekt rozwoju technologii z pominięciem tendencji akceleracyjnych w wielu praktykach kultury, takich jak miłość), daleka jestem od kojarzenia przyspieszenia komunikacji (w czasie fizycznym) z przyspieszeniem w relacjach. Nie twierdę, abyśmy „kochali szybciej”. Nie twierdę także, że szybsze dziś tempo komunikacji i interpersonalnej wymiany osłabia jakość kochania. Ukuty przeze mnie termin *fast love* wskazuje raczej na przyspieszający miłość przymus społeczny, który od czasu ukonstytuowania się społeczeństwa nowoczesnego, zaprzęga uczestników w tryby przyspieszenia kochania. Miłość, jak wyjaśnia termin *fast love*, to zbiór wielu czasów i kodów czasowości. Pozór przyspieszenia, jakiego doświadczamy w relacjach, wynika z dysocjacji tych czasowości pod wpływem wyłaniania się nowych fizycznych wymiarów i właściwości czasu (szczególnie znaczący jest tu czas cyfrowy). Jak zauważam, wyszczególniając ostatnią cechę miłości w technokulturze, czas cyfrowy zaburza nasze temporalne kody i naszą temporalną percepcję, ponieważ intensyfikuje związane z nimi doświadczenia. Nie eliminuje jednak kulturowych jednostek czasu (np. *czekanie*). Zmienia wyłącznie ich pojęcia i interwały. Rozpad czasu (*time collapse*), o którym Carl Öhman pisze w kategoriach zatracenia granic między przeszłością a teraźniejszością,¹⁰ to wyłącznie wynik ludzkiej ignorancji względem kosmologii czasu i dążności do jej technologicznego opanowania. Nie jest to

⁹ Yuk Hui, Towards a relational materialism. A reflection on language, relations and the digital. *Digital Culture and Society* 1(1): 131-148, 2015, s. 140.

¹⁰ Cf. Carl Öhman, A theory of temporal telepresence. Reconsidering the digital time collapse. *Time & Society* 29(4): 1061-1081.

jednak właściwość technologii (*artificial intelligence*), tak chętnie obarczanej odpowiedzialnością za głupotę ludzi (*natural stupidity*), którą z kolei należy traktować jako przejaw braku miłości względem bliźniego i względem *Innego*.

Kohabitację z tym *Innym* – Innym technologicznym – przedstawiam w intensywnej analizie historii i kultur urządzeń oraz relacji z urządzeniami, mając na uwadze, że doświadczenia, które opisuję – zwłaszcza doświadczenie miłości – są doświadczeniami milionów ludzi na całym świecie. Szanując ten fakt, nie definiuję miłości w sposób skończony czy dogmatyczny, nie generuję również zamkniętych paradygmatów. Proponuję natomiast perspektywy pozwalające pomyśleć inaczej kulturowe doświadczenie miłości, zakładając, że „jeśli chodzi o miłość, nigdy nie byliśmy ludźmi”¹¹.

Działania badawcze wokół książki i publikacja

Monografia powstała w oparciu o badania, na które złożyły się:

- 3 ganty badawcze: (1) prowadzony obecnie OPUS NCN pt. „Technologie miłości. Kultury uczuć i intymności w dobie afektywnych mediów”; (2) grant stażowy Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta SENIOR AWARD pt. “Feelings Without Organs. Love in Contemporary Technoculture”; oraz (3) MINIATURA NCN pt. „(U)czucie poza ciałem. Miłość a nowa materialność” (szczegóły grantów w pkt. [II/5] Załącznika nr 4).
- 23 (z 46) wystąpień konferencyjnych (szczegóły w pkt. [II/7] Załącznika nr 4)
- Publikacje wyników badań w pokrewnym monografii obszarze badań, opisane poniżej w pkt. 4.1.2.
- Dyskusje prowadzone osobiście i teoretycznie ze współczesnymi badaczami przedmiotu, przede wszystkim z: profesorem [Johnem Storeyem](#) z Centre for Research in Media and Cultural Studies na University of Sunderland, UK; z profesorem [Dominicem Pettmanem](#) z The New School, New York; profesorem [Tobym Millerem](#) z University of California, Riverside; profesorem [Michaelem Gratzke](#) z University of Dundee, UK oraz z profesorem [Michałem Krzykawskim](#) z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, z którym współtworzę [Centrum Badań Krytycznych nad Technologiami](#).

Manuskrypt monografii został złożony do Cambridge University Press wiosną 2021 roku i przeszedł podwójną anonimową recenzję ekspercką oraz recenzję redakcyjną. Decyzja o publikacji z drobnymi poprawkami (*minor revisions*) została podjęta jednogłośnie w pierwszej rundzie oceny. Książka spotkała się z entuzjastycznym odbiorem czego dowodem są poniższe opinie ekspertów:

Recenzent 1: <<To wspaniała książka. Wspaniała bez zastrzeżeń!>>

Recenzent 2: <<Szczególnie imponujące jest tu nowe spojrzenie, które zakreśla ostrzejsze, bardziej radykalne i kontrowersyjne implikacje wybranych ścieżek dociekań

¹¹ Ania Malinowska, *Love in Contemporary Technoculture*, Cambridge: Cambridge University Press, 2022, s. 68.

wraz z ich rozwojem w obecnym momencie. Książka uchwyci współczesny tembr doświadczeń oraz przetasuje poglądy w sposób przystępny dla czytelnika. Oferuje przy tym wiele wybitnych momentów, zwłaszcza tych, zawierających nowe pojęcia (jak *technofeelia*), które są, jak czuć to z lektury, wynikiem wnikliwych studiów i namysłu w reprezentowanym polu badań. Czytelnik ma absolutną pewność, że autorka zna się na rzeczy.>>

4.1.2. POZOSTAŁE WYNIKI BADAŃ W ZAKRESIE PROBLEMU MIŁOŚCI W TECHNOKULTURZE

Moje badania nad problemem miłości w technokulturze rozciągają się na szereg publikacji (wydanych i w druku). Pozwalają one prześledzić rozwój prac nad ideami zaprezentowanymi w książce oraz oferują wgląd w kształtowanie opisanych w niej tropów badawczych. Prezentuję je poniżej w kolejności chronologicznej, aby opowiedzieć jak wyglądał przebieg moich działań naukowych:

“Fuck For Forest. An Unromantic Perspective” [w:] *Natures. Environments We Live By In Literary and Cultural Discourses*. Red. Jacek Mydla, Agata Wilczek. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2014, 148-161.

Pierwszymi tropami w moich badaniach nad technologiami miłości były mechanizmy poshumanistycznej empatii w relacjach człowieka z naturą (głównie pod kątem ochrony gatunków, tzw. *creaturely love*). Nawiązywały one do definicji Richarda Nozicka¹², opisującej miłość w kategoriach technik tworzenia afektywnych wspólnot i obnażały liczne problemy związane z kohabitacją gatunkową (jak antropomorfizacja natury), kulturowym transferem narracji wokół biofilii (ideowy i semiotyczny kolonializm) oraz kulturowo uwarunkowanym pojęciem miłości (do) natury. Analizowane na przykładzie metod aktywizmu spod znaku *eco-porn* (finansowania ochrony przyrody z biznesu pornograficznego), wspomniane troje stanowiły ścieżkę badań w prowadzonym przeze w 2012 roku projekcie pt. *Ponowoczesne Love Story*, który realizowałam w ramach stażu badawczego w Centre for Media and Cultural Studies na Uniwersytecie w Sunderland (Wielka Brytania, pkt. [II/11.6.]¹³).

Celem projektu była identyfikacja i opis współczesnych kulturowych dyskursów miłości w kontekście istniejących i nowych kodów miłości oraz ich zastosowań. Projekt dążył do stworzenia warsztatu naukowego dla zbadania współczesnych dyskursów miłosnych, ze wskazaniem tendencji kulturowych formujących ich kształt. Przede wszystkim miał za zadanie uchwycenie nowych schematów i inspiracji dla realizacji kodów miłości. Interesował się organizacją życia i praktyk społecznych inspirowanych ideami oraz kodami miłości (min. afektywny *greenwash*). Chodziło w nim o uchwycenie kierunku rozwoju kulturowych narracji miłości (min. aktywizmu ekologicznego),

¹² Cf. Robert Nozick, *The Examined Life. Philosophical Meditations*, New York: Simon & Schuster, 1989.

¹³ Wskazując poszczególne osiągnięcia lub wydarzenia, odnoszę się do ich pozycjonowania oraz opisu w Załączniku nr 4.

zwłaszcza względem przeobrażeń sposobów komunikacji, ekonomii, obyczajowości oraz szeroko pojętego środowiska życia człowieka. Taka perspektywa pozwalała osadzać i odczytywać współczesne kody miłości w kontekście wiodących zagadnień humanistyki, takich jak post-humanizm, post-antropocentryzm i nowy materializm czy – w kontekście społecznym – post-feminizm, ukazując napięcia i niekonsekwencje między ideałami biofilii a aplikacją kodów miłości do natury w różnych kontekstach kultury.

„Paternal Structures of the Romance.” *Romanica Silesiana* 12(2017): 40-52.

Inną ścieżką badań w projekcie *Ponowoczesne Love Story* był namysł nad mieszaniem (się) kodów miłosnych w typach relacji miłosnych (miłość kochanków ws. miłość rodzicielska). Bazował on na analizie ojcowskich tropów w praktykach miłości romantycznej i nawiązywał do badań z zakresu psychoanalizy feministycznej, obnażających dynamiki edypalne w relacjach o naturze limerencyjnej. Przedstawione w artykule „Paternal Structures of the Romance” wyniki badań wskazywały na utwierdzenie się kodów ojcowskich (a tym samym patriarchalnych) w praktykach romantycznych pomimo emancypacji kulturowej kobiet i zmian w obrębie ustanowionych pod kątem płci ról społecznych. Analiza pokazała, że promowane za sprawą popularnych reprezentacji relacji limerencyjnych (*popular representation of romance*), współczesne praktyki romansu (miłości kochanków) łączą w sobie wyemancypowane i tradycyjne wątki kodów intymności, pozorując emancypację kobiecości i męskości. Jak dowodzi artykuł, relacje romantyczne to fantazja, w której mężczyzna jest źródłem troski i uwagi, jakiej partnerka nie zaznała w wieku dziecięcym, tj., w przededypalnej fazie jej rozwoju, a także takiej, którą kobieta winna obdarzać innych (troska, opieka, zaspokajanie potrzeb). Limerencyjna intymność ma więc za zadanie zrekompensować ten brak umożliwiając kobiecie doświadczenia troski i opieki w relacji intymnej. Elementy wymiany miłosnej muszą zatem zawierać elementy typowe dla relacji rodzic-dziecko, ale być przeżywane z pozycji władzy (dojrzałość oraz wyemancypowana seksualność kobiet). Takie praktyki generują dwa wektory rozwoju kultur płciowych: rekompensują nierówności i umacniają nie feministyczne tropy kobiecości.

Wyniki tej ścieżki badań pogłębiły moją analizę współczesnych narracji miłosnych (tzw. *love stories*) pozwalając określić dynamiki właściwe dla reprezentacji uczuć i schematów relacji romantycznych w ponowoczesnej reprezentacji popularnej. Skupienie na nowych podgatunkach współczesnej popularnej fikcji miłosnej (*Rob Romance, New Adult* oraz *New Domesticity Romance*) i ich związkach ze zmianą organizacji form i praktyk społecznych, jak również ze środowiskiem życia w kulturze zachodniej, pozwoliły na identyfikację niekonsekwencji czy raczej źródeł frustracji w praktykach ponowoczesnego *love story*. Skierowały też moją uwagę na znaczenie

kodów oraz przenikania się schematów narracyjnych miłości, zarówno tych wynikających z literatury jak i tych wynikających z praktyki kulturowej.

***Open Cultural Studies 1 (2017)*. Numer pt. „[Media and Emotions. The New Frontiers of Affect in Digital Culture](#)”.**

Znaczącym momentem w kształtowaniu się moich badań nad technokulturą miłości była praca nad numerem specjalnym czasopisma *Open Cultural Studies* (DeGruyter) pt. „Media and Emotions. The New Frontiers of Affect in Digital Culture”. Do udziału w tym zadaniu zaprosił mnie wybitny medioznawca i redaktor naczelny pisma profesor Toby Miller, który współredagował numer. Tom skupia się na analizie emocji i form afektu zainspirowanych kulturą cyfrową. Centralnym punktem numeru są odczucia oraz doznania zmysłowe związane z interakcją z urządzeniami cyfrowymi. Wraz z autorami numeru przyglądaliśmy się kulturom somatycznym i emocjonalnym oraz kinezie zmysłów w dobie zdigitalizowanej interakcji, skupiając się na roli podmiotów technologicznych w kształtowaniu się ludzkich kultur emocji. Analizowaliśmy też spór o dychotomie funkcjonujące w dyskursie o nowych i starych mediach, podając w wątpliwość krytyczne rozróżnienie na to co naturalne i sztuczne, ludzkie i technologiczne – uznając je za niewystarczające dla opisywania współczesnych kultur emocjonalnych.

Zagadnienia analizy objęły: uczucia w dobie późnego Antropocenu, emocjonalne interakcje ludzi i urządzeń, naturalne technologie i nieludzkie środowiska życia, bodźce emocjonalne i nowe źródła doznań (min. w relacjach bezkontaktowych), emocje jako obiekty, przedmioty technologiczne jako istoty emocjonalne, praca emocjonalna z technologiami, komodyfikacja uczuć, dyskursy emocji w mediach i inne, wnosząc nowe spojrzenia do dotychczasowej analizy kultur nowych mediów.

„[Sensitive Media](#)” (wraz z Toby Miller) *Open Cultural Studies 1(2017)*: 660-665.

Artykuł „Sensitive Media”, napisany wraz z medioznawcą profesorem Tobym Millerem do przedstawionego powyżej numeru specjalnego proponuje nowy paradygmat emocji w dobie cyfrowości. Paradygmat ten, nazwany “czułe media”, wskazuje na emocjonalny potencjał urządzeń technologicznych jako urządzeń aktywnie zaangażowanych w relacje ludzi i z ludźmi. Pojęcie “czułych mediów” nawiązuje do reorganizacji pojęć wokół systemów technologicznych na kanwie ich przejścia od automatyzacji do post-automatyzacji. Oznacza to sytuację, w której urządzenia technologiczne funkcjonują w sieciach i na wzór organizmów biologicznych organizują się w kultury technologiczne, tworząc własne i równoległe do ludzkich systemy życia (*autopoiesis*). Pojęcie nawiązuje również do rosnącej afektacji urządzeń technologicznych, które za sprawą algorytmicznego przysposobiania do interakcji symulującej kody emocjonalne człowieka zyskują miano współtowarzyszy; jak również zdają się nawiązywać relacje emocjonalne w procesie emulacji ludzkich zachowań.

Paradygmat "czułych mediów" rozwija również możliwość zaistnienia odrębnych kultur emocjonalnych pochodzących od urządzeń technologicznych. Wchodząc w dialog ze spekulatywnym realizmem, artykuł rozwija intuicję o emocjonalnej autonomii inteligentnych maszyn, wynikającej z następstw afektywnego programowania oraz materialnych właściwości urządzeń cyfrowych, pozostających poza funkcją użytkową nadaną im przez człowieka. Artykuł proponuje następujący pogląd: poza współodczuwaniem na drodze naturalizacji, to jest przysposobienia do interakcji emocjonalnej z ludźmi, nowe urządzenia technologiczne same doświadczają uczuć, jednak w wymiarze i kategoriach niedostępnych dla percepcji człowieka i jego systemów pojmowania emocji. Artykuł ten stał się przyczynkiem do napisania przeze mnie projektu *Feelings Without Organs. Love in Contemporary Technoculture*, który realizowałam w The New School w Nowym Jorku w latach 2018-19 w ramach stypendium Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta (pkt. [II/11.1.]).

[The Materiality of Love. Essays on Affection and Cultural Practice](#) (red. Anna Malinowska i Michael Gratzke), Routledge, 2018.

Przygotowany we współpracy z profesorem Michaeliem Gratzke tom *The Materiality of Love. Essays on Affection and Cultural Practice* to efekt konferencji *Materiality of Love*, zorganizowanej przeze mnie na Uniwersytecie Śląskim w lipcu 2015 roku. Zbiór rozważa zagadnienia na styku studiów nad materialnością oraz miłości, oferując różnorodne spojrzenia na materialne kultury emocji i uczuć. Książka nawiązuje do tradycyjnych nurtów badań nad materialnością, jak i do nowych ujęć inspirowanych nowym materializmem czy ontologią zorientowaną na przedmiot. Tym samym inicjuje skoncentrowane rozważania nad związkiem miłości, przedmiotów oraz form materializacji afektu. W szczególności analizuje rolę "rzeczy" (*things*) w praktykowaniu i konceptualizowaniu miłości, opisując sposób, w jaki materialność (w szerokim rozumieniu tego słowa) wpływa na znaczenia miłości, a także sposób, w jaki miłość przyczynia się do produkcji i transformacji światów materialnych. Koncentrując się na analizie emocji przez zjawiska manifestacje materialne, książka podejmuje szereg wątków w zakresie uprzedmiotowienia miłości. Należą do nich: emocjonalny fetyszizm (tj. sposób, w jaki przedmioty przedłużają i ucieleśniają obiekt miłości, w jaki przedmioty konstruują przywiązanie do obiektu miłości oraz miłość do przedmiotów, miłości w kolekcjonowaniu i wystawiennictwie); materialne reprezentacje miłości (tj. wypracowywanie materialnych symboli i znaczeń w doświadczeniach miłosnych, narracje poprzez przedmiot); technologie i inżynierie miłości; transfer kulturowy w kulturach emocjonalnych (zwłaszcza przepływ znaczeń w praktykach miłości, globalny ruch artefaktów i stylów dla kształtowania materialnych kultur miłości, transkulturowe doświadczenia kontekstów miłości oraz miejsce jako hiper obiekt miłości); fizjologiczna materialność miłości (szczególnie rola ciała w uprzedmiotowieniu uczuć i uczucie jako substancja); materializacja emocji poprzez naukę; obiekty miłosne oraz

artefakty uczuć w perspektywie historycznej; materialne dyskursy miłosne; meta-fetyszizm (uprzedmiotowienie obiektu miłości); przemoc jako materializacja emocji na ciele; materialne właściwości uczuć.

Jak napisała o książce krytyczka Lynne Pearce z Lancaster University, “ten imponujący zbiór esejów podejmuje nowe post-millennialne kierunki w badaniach nad miłością (romantyczną i inną), uwalniając namysł nad enigmą miłości od dominujących do tej pory ujęć filozoficznych i psychoanalitycznych. Pokazując zakres, w jakim kulturowe przedmioty i inne materialne procesy kształtują afektywne relacje, książka – w osiemnastu oryginalnych esejach – znacząco rewiduje znaczenie miłości w dwudziestym pierwszym wieku”¹⁴.

Kształt tomu (a wcześniej organizacja konferencji) nie pozostaje bez wpływu Love Research Network (pkt. [II/10.3.]): międzynarodowego konsorcjum badawczego zrzeszającego badaczy zajmujących się miłością, którego jestem członkinią od 2013 roku. Doroczne seminaria grupy kształtowały mój namysł badawczy i wskazywały możliwe ścieżki krytyczne.

„The Matter of Kissing” [w:] *The Materiality of Love. Essays on Affection and Cultural Practice*. Red. Anna Malinowska, Michael Gratzke. Routledge, 2018, 85-98.

Tak kształtujące się rozważania w temacie materialności praktyk miłosnych względem technokultury przedstawiłam w rozdziale poświęconym kinezie i semiotyce pocałunku. Rozdział „The Matter of Kissing” podejmuje kulturowe znaczenia oskulacji (całowania), konfrontując matematyczny sens słowa *oculus* (oznaczającego “ściśłą styczność”) ze współczesnymi próbami technologicznej mediacji czy transmisji pocałunku. Rozdział analizuje ustanowione historycznie protokoły pocałunku, jego znaczenia psychoanalityczne i biologiczne, zestawiając je z post-humanistycznym zastosowaniem, koncentrującym się na problemie eksternalizacji pocałunku, czy raczej jego egzosomatyzacji (w ujęciu stieglerowskim) za pomocą danych i innych form reprezentacji cyfrowej. Jest to przyczynek do rozważań nad problemem datafikacji i parametryzacji sygnałów z ciała i przenoszenia ich w środowiska technologiczne mające imitować odczucia zmysłowe. Istotnym dla podjętych w rozdziale rozważań było rozwinięcie idei “cyberseksu” Mario Pernioli, który w 1987 roku określił intymność mianem zlepku zasadniczo wirtualnych aktów, twierdząc, że interakcja erotyczna jest z założenia wymianą wirtualnych bodźców i doznań. Uczucie, zdaniem Pernioli, jest “rzeczą”, zaś miłość zmienia nas w przedmioty czujące¹⁵. Podjęcie i krytyczne rozszerzenie tego wątku wyraziłam w pytaniach o naturę czucia jako aktu

¹⁴ Lynne Pearce, *The Materiality of Love. Essays on Affection and Cultural Practice*, pod redakcją Anny Malinowskiej i Michaela Gratzke, London and New York: Routledge, 2018, s. i.

¹⁵ Cf. Mario Perniola, *Sex Appeal of the Inorganic. Philosophies of Desire in the Modern World*, London: Bloomsbury, 2017.

semiotycznego oraz o możliwe kultury odczuć pochodzące ze środowisk technologicznych.

Texty Drugie 5 (2019). Numer pt. „[Technokultury miłości](#)”.

Głębsze i nieco inne w ujęciu ścieżki badawcze z zakresie materialności i technologii miłości pokazałam w numerze specjalnym *Tekstów Drugich* pt. „Technologie miłości” (pod moja redakcja i z moim opracowaniem merytorycznym). Numer proponuje krytykę doświadczenia intymnego i miłosnego pod kątem zróżnicowanych właściwości uczuć, ich pojmowania i realizacji w przestrzeni silnie technologiczowanej. Analizuje przede wszystkim problemy związków ludzi i podmiotów technologicznych oraz wirtualnej przestrzeni spotkania. W szczególności zwraca uwagę na nowe materialne rozumienie doświadczenia cielesności, omawiając je pod kątem zagadnień takich jak: cyfrowa dystrybucja pożądania, miłość jako umiejętność a nie uczucie, *eros* jako kwestia *techne* oraz doświadczenie emocjonalne nieredukowalnie automatycznie. Koncentruje się przy tym na stieglerowskim pojęciu erotologii, dezautomatyzacji i egzosomatyzacji, drążąc i opisując posthumanistyczne konteksty pornografii (pornografia międzygatunkowa oraz technologie cyfrowe i algorytmy sztucznej inteligencji w kompozycji materiałów pornograficznych), zacieranie się cech płciowych w przestrzeni cyfrowej (oraz związki płci, pożądania i człowieczeństwa). Wnika w erotykę (w) fanowskich modyfikacjach gier cyfrowych (fanfiction jako autoerotyzm), cyfrowy narcyzm a także materialność afektów.

Całość daje szeroki ogłęd problemów i zagadnień w obrębie technokultur miłości, nad którymi pracowałam podczas mojego pobytu badawczego w The New School w Nowym Jorku (pkt. [II/11.1.]).

Obiekty i technofeelie.” *Texty Drugie 5 (2019): 18-34.*

Moim wkładem w opisany powyżej numer specjalny był artykuł analizujący charakter interakcji człowieka z podmiotami nieosobowymi w kontekście relacji czy interakcji tradycyjnie kojarzonych z miłością romantyczną. Zaproponowałam w nim i opisałam jedno z kluczowych pojęć dla mojego stanowiska wobec emocji w kulturze technologicznej, jakim jest *technofeelia*. Termin ten wyjaśnia skutki przesunięcia doświadczenia miłosnego i intymnego w przestrzeń dalece technologiczną, analizując motywacje za wyborem tej przestrzeni oraz jej wpływ na rozumienie doświadczenia cielesności. Głównym punktem odniesienia tego pojęcia jest posthumanistyczna teoria miłości oraz nieorganiczne wymiary pożądania, nawiązujące do systemów organizacji uczuć w środowiskach technokratycznych. *Technofeelia* odsyła do okoliczności związanych z pojawieniem się nieorganicznych uczestników relacji miłosnej oraz do wirtualnej przestrzeni spotkania romantycznego. Chodzi o wyjaśnienie okoliczności doznań ciała i odczuwanych emocji w wytwarzanym technologicznie środowisku spotkania. Wreszcie uzmysławia sytuacje powolnego zacierania się granic między

naturalnym a sztucznym, organicznym a cyfrowym, oraz sposoby pojmowania i teoretyzowania ciała, które, osiągając status rzeczy, otworzyło podmiotowość na przedmiotowy element jej fizyczności. Następstwem tego zatarcia jest neutralne doświadczanie intymności w wymiarze, który nie tyle zniekształca doznania, ile przenosi je w inne wymiary i przestrzenie doświadczenia fizycznego. Rozważania podjęte w artykule stały się inspiracją do napisania realizowanego przeze mnie projektu w ramach grantu OPUS pt. *Technologie miłości. Kultury uczuć i intymności w dobie afektywnych mediów*, który złożyłam w Narodowym Centrum Nauki 2020 roku i którego realizacja potrwa do 2024 roku (pkt. [II/5.1]).

„Sex Bots and Posthuman Love” [w:] *International Encyclopedia of Gender, Media and Communication*. Red. Karen Ross. Wiley, 2020, 1252-1257.

Innym przyczynkiem do napisania projektu OPUS była praca nad rozdziałem o tzw. „seks botach” do *International Encyclopedia of Gender, Media and Communication*, która skłoniła mnie do bardziej wnikliwego przyjrzenia się praktykom wyrostym w dobie tzw. afektywnych mediów, a także urządzeniom służącym do transmisji emocji oraz doświadczeń somatycznych związanych z miłością. W szczególności chodziło o przyjrzenie się technologicznym podmiotom służącym do emocjonalnej interakcji z człowiekiem (jak roboty towarzysze) w celu uchwycenia kultur emocjonalnych wynikłych z istnienia afektywnych mediów i ich wpływu na rozumienie relacji i uczuć miłosnych. Praca nad rozdziałem uzmysłowiła mi, że w dalszych badaniach powinnam skupić się na roli afektywnego programowania urządzeń, z założeniem, że te urządzenia nie są wyłącznie pośrednikami w interakcjach, lecz ich aktywnymi uczestnikami wchodzącymi w interakcję również między sobą. Zarys historyczny rozdziału pozwolił mi zrozumieć, że uczestnictwo technologii w kulturach emocjonalnych człowieka to jedno z czołowych zagadnień współczesnego rozwoju technologicznego, zwłaszcza w zakresie sztucznej inteligencji. Liczne eksperymenty w obrębie emocjonalności urządzeń technologicznych (jak projekt „Kochające AI”, który wówczas śledziłam) wzmogły moją potrzebę krytycznego prognozowania pod kątem wpływów takich urządzeń na relacje międzyludzkie i ludzkie systemy uczuć. Zdałam sobie również sprawę z ogromnej potrzeby badań kulturoznawczych w tym temacie, gdyż to one mogą oszacować szerokie skutki i trajektorie procesów związanych z afektywnym projektowaniem. Szczególnie istotne są badania nad relacjami ludzi z podmiotami technologicznymi, które wykraczają poza ujęcia transhumanistyczne, a także badania nad problemem naturalizacji podmiotów technologicznych, które uwzględnią udział afektywnych mediów w kształtowaniu nowych systemów emocjonalnych i kultury uczuć.

Data Dating. Love, Technology, Desire (red. Ania Malinowska i Valentina Peri), Intellect, 2021.

Te same pobudki doprowadziły do opracowania tomu pt. *Data Dating. Love, Technology, Desire*, którego kształt i kierunki merytoryczne zainspirowała wystawa pt. *Data Dating*, przygotowana przez kuratorkę Valentinę Peri. Wystawa pokazywana była w Paryżu, Tel Awiwie i Londynie przy współpracy z Galerie Charlot w latach 2018-2020. Prezentowała prace artystów sztuki nowych mediów, skupionych tematycznie na roli technologii w interakcjach i relacjach miłosnych, a w szczególności na problemie danych oraz ich wpływie na pogłębianie kodyfikacji miłości. Krytyczny charakter przedstawionych dzieł zainspirował ścieżki analizy, które – na moje zaproszenie – podjęło dziesięciu ekspertów w dziedzinie emocji, technologii, sztuki i nowych mediów. Efektem jest przegląd problemów, uwzględniający krytyczną rolę sztuki, która działa dziś na pograniczu eksperymentu naukowego i potrafi współuczestniczyć w stawianiu diagnoz na temat kondycji ludzkości. Wśród zagadnień poruszonych w zbiorze znalazły się: komodyfikacja miłości w rewolucji technologii; ciemne dane (*dark data*) oraz pułapki kultury informacyjnej; przyspieszenie kulturowe oraz konflikty wymiarów czasowych (czas biologiczny i społeczny *versus* czas cyfrowy) w relacjach; zabawki technologiczne i przyjacielska więź dzieci i tzw. *emotoys*, wraz z aspektami etycznymi techno-zabawek; automatyzacja wymiany miłosnej za sprawą automatyzacji komunikacji, prezentacja w platformach randkowych oraz mediach społecznościowych; cyfrowa obsceniczność; haptyczność jako wiodąca modalność doświadczeń zmysłowych; cyfrowy nadzór i intrefejсы doznań.

Premiera książki odbyła się w 2021 roku w Galerii Sztuki Nowych Mediów iMAL w Brukseli towarzysząc kolejnej odsłonie wystawy *Data Dating*, tym razem pod tytułem: *Swipe Right, Data, Dating, Desire*.

„Fast Love. Temporalities of Digitized Togetherness” [w:] *Data Dating. Love, Technology, Desire*. Red. Ania Malinowska, Valentina Peri. Intellect, 2021, 42-57.

Rozdział „Fast Love. Temporalities of Digitized Togetherness”, napisany do przedstawionego powyżej tomu, był pierwszą próbą analizy problemu czasu technologicznego względem pojęć czasowości w samym doświadczeniu miłości. Podjęte w nim tezy o naturalnej dążności do przyspieszenia w doświadczeniu miłosnym, jak również namysł nad naturą czasu cyfrowego, zostały później rozwinięte w jednym z rozdziałów monografii *Love in Contemporary Technoculture*. Rozdział ten był również prezentacją pojęcia *fast love*, które, nawiązując do kulturowego przyspieszenia, ukazywało doświadczenie miłości jako zbiór technik ukierunkowanych na akcelerację.

„Feeling(s) Without Organs. Performing Emotions in Blueprints and Schemes.”
***Performance Research* 27(7/2022): tba (w druku).**

Najnowszym tropem moich badań nad kulturami miłości są związki między historycznym znaczeniem uczuć a tradycją diagramów oraz wpływ ich sposobu opisu rzeczywistości na semantykę emocji. To kolejny krok w kulturowych dociekaniach nad dyskursami i retorykami miłości, w których interesują mnie przede wszystkim graficzne sposoby taksonomizacji uczuć (od Antyku do czasów współczesnych) w kontekście prób materializacji i uchwycenia ulotności przeżywania i ulotności stanów emocjonalnych. Interesuje mnie przede wszystkim eksternalizacja emocji za pomocą schematów i „map”. Nawiązuje do tego ukute przez mnie pojęcie *feelings without organs* (uczucia bez organów), parafrazujące Deleuzjańskie *corps sans organes*. Przedstawiając trzy współczesne prace nowych mediów: *OFF LOVE* (Noemi Iglesias), *EEG KISS* (Lancel&Maat), *EMOTION MACHINE UNIT* (Przemysław Jasielski), pokazuję głęboką diagramatyczność emocji jako stanów zakodowanych w schematach. Tym samym tłumaczę przekładalność emocji na algorytmy i cyfrowe reprezentacje, stosowane min. w programowaniu afektywnym. Jednocześnie nawiązuję do niedosłowności diagramów, które, zdaniem Stana Allena, angażując się w złożoność rzeczywistości, sygnalizują potencjalne znaczenia rzeczy, lecz nigdy nie reprezentują ich wprost.¹⁶ Tak samo jak uczucia.

4.2 INNE ŚCIEŻKI I OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE: KAMP, TRANSFER KULTUROWY I KULTURY TECHNOLOGICZNE

Moje pozostałe zainteresowania badawcze dzielą się na trzy ścieżki tematyczne. Pierwsza to kontynuowane od czasu doktoratu prace nad estetyką i praktyką kampu. Odzwierciedlona w publikacjach [II/2.6.], [II/2.10.], [II/2.13.] i [II/2.14.]¹⁷, ścieżka ta pozwala mi zgłębiać istotną dla moich badań nad technokulturą miłości ideę normy i tego, co normatywne lub peryferyjne w kulturze. Badania te sytuują się w obrębie estetyk samo-prezentacji, zwłaszcza ich queerowych przejawów, dając mi możliwość śledzenia rozwoju badań kulturowych w tym obszarze. Obecnie pracuję nad książką poświęconą eseji Susan Sontag pt. „Notatki o Kampie”, która ma się ukazać w 2024 nakładem wydawnictwa Bloomsbury, w sześćdziesiątą rocznicę publikacji eseju.

Druga ścieżka, poświęcona transferowi kultury (publikacje w pkt. [II/1.4.], [II/2.4.], [II/2.11.], [II/2.12.], [II/4.6.], [II/4.3.]), obejmuje próby szerszego namysłu nad materialnością tekstów kultury oraz ich lokalizacją w różnych kontekstach geograficznych i obszarach kulturowych. Analizuję działanie tzw. popularnych procesów, na które składają się serializacja, hybrydyzacja, estetyzacja oraz wszelkie mechanizmy adaptacyjne pozwalające dostosować content kulturowy do wybranych lokalizacji (to jest do lokalizacji, do których przenoszony jest tekst z jednego kontekstu

¹⁶ Cf. Stan Allen, *Diagrams matter*, *ANY: Architecture New York* 23: 16-17, 1998.

¹⁷ Gwoli przypomnienia: mowa o publikacjach wymienionych w Załączniku nr 4: Wykaz osiągnięć naukowych.

kulturowego do drugiego; mówiąc o lokalizacji mam na myśli lokalizacje geograficzne oraz symboliczne, tj. poruszanie się tekstów w obrębie pól kulturowych). Transferencyjność tekstu, a więc jego adaptacyjność do nowego kontekstu to obszar interesujących diagnoz i wynik konstytuowania się równoległych i alternatywnych nowoczesności (mówiąc językiem Arjuna Appaduraia i Briana Larkina)¹⁸. To także obszar pozwalający na nowo interpretować teorie dotyczące kulturowej globalizacji, mobilności tekstów i gotowości kultur lokalnych na obce znaczenia, estetyki, reprezentacje etc.

Ścieżka trzecia dotyczy kultur technologicznych i skupia się na kulturach robotów i zagadnieniu płci w technologii. Moje publikacje (pkt. [II/2.1.], [II/2.7.], [II/4.1.] i badania w tej ścieżce systematyzują zjawiska odpowiedzialne za konstytuowanie się ról płciowych w obrębie kultur technologicznych, podkreślając wkład kobiet w rozwój tych kultur i ich faktyczne miejsce historii rozwoju technologicznego. Ponadto badania te walczą z mitami dotyczącymi technologii, zwłaszcza z problemem postrzegania podmiotów technologicznych i ignorancji wobec kultur robotów, rozwijających się równoległe do kultur człowieka. Obecnie pracuję nad projektem wykorzystującym protokoły hipnotyczne (rozumiane jako kody czy dyskursy emocjonalne) do testowania algorytmów recepcji mowy u samouczącej się sztucznej inteligencji. Pierwsze rezultaty tego projektu zostały zaprezentowane na International Symposium On Electronic Art w Barcelonie w czerwcu 2022 roku. Dalsze prace w tym temacie kontynuuję w eksperymencie OSMOTIC AI, przygotowywanym wspólnie z konglomeratem artystycznym CrossLucid z Berlina.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Moje doświadczenie naukowe jest wynikiem licznych form współpracy międzynarodowej. Na szczególne wyróżnienie zasługują tutaj (w kolejności chronologicznej):

- Współpraca z Plymouth University w UK, szczególnie z profesorem [Mathew Emmettem](#) nad aplikacją do programu ERC SYNERGY GRANT (w przygotowaniu).
- Współpraca z Arizona State University wokół projektu [Perpetual Peace Project](#) prowadzonego przez Syracuse University, College of Arts and Sciences z udziałem European Union National Institutes of Culture, International Peace Institute, the United Nations University i Slought Foundation (od czerwca 2022 roku).
- Współpraca w konglomeracie badawczo-artystycznym [DISNOVATION](#) z Paryża w ramach realizacji zadań w międzynarodowym projekcie [Networking Ecologically Smart](#)

¹⁸ Cf. Arjun Appadurai, *Modernity at Large. Cultural Dimensions of Globalization*, Minneapolis: University of Minnesota Press, 2005; Brian Larkin, Indian films and Nigerian lovers: media and the creation of *parallel modernities*, *Africa* 63(3): 406-440, 1997.

[Territories](#) (Marie Skłodowska-Curie Action RISE Programme, od 2021 roku, pkt. [II/5.2.]).

- Współpraca z Krupa Gallery we Wrocławiu oraz z Katowice Miasto Ogrodów w projekcie [The Unhappy Ending Project](#), prowadzonym z udziałem malarki Poli Dwurnki oraz kontrabasistki Kamili Drabek na podstawie tomu poetyckiego *Unhappy Ending. Poems For the Broken Hearted* mojego autorstwa z malarstwem Poli Dwurnik (pkt. [II/6.2]); oraz współpraca z Krupa Gallery przy oprowadzaniu wystawy Pawła Baśnika pt. *Ostatni ludzie*.
- Pobyt badawczy w nowojorskim uniwersytecie The New School, gdzie przez dziesięć miesięcy realizowałam projekt *Feelings Without Organs. Love in Contemporary Technoculture* (pkt. [II/11.1.]), prowadzony w ramach nagrody Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta (Fulbright Senior Award). W czasie pobytu współpracowałam min. z Dominicem Pettmanem (kultury mediów), Eugene Thackerem (filozofia technologii), Edwardem Kellerem (architektura spekulatywna) i Christiane Paul (sztuka nowych mediów).
- Członkostwo w zarządzie międzynarodowego stowarzyszenia [European Society for Literature, Science and the Arts](#) (pkt. [II/10.1.]) z którym współpracowałam i nadal współpracuje przy organizacji corocznych konferencji jako członek zarządu i rady naukowej (od 2017 roku).

Ponadto w latach 2012-22 napisałam recenzje artykułów i książek [dokładny wykaz pkt.: [II/13.1.-13.5.], z których szczególnie wyróżniają się recenzje książek (wraz z tzw. *endorsement*: recenzja okładowa) wybitnego brytyjskiego kulturoznawcy Johna Storeya, pt. *From Popular Culture to Everyday Life* (Routledge 2014) i *Theories of Consumption* (Routledge 2017), jak również recenzja książki (wraz z *endorsement*) Andrew C. Weanusa pt. *The Literature of Exclusion. Dada, Data and the Threshold of Electronic Literature* (Lexington Books 2021).

Zasiadałam w komisjach eksperckich Narodowego Centrum Nauki oraz Komisji Fulbrighta (dokładne informacje pkt. [II/15]). Jestem również członkinią zarządu międzynarodowego stowarzyszenia naukowego oraz międzynarodowych organizacji naukowych (wymienionych w pkt. [II/10.1.-10.4.]). Odbylam liczne staże dydaktyczne i badawcze w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Francji, Hiszpanii i Stanach Zjednoczonych ramach Programu Erasmus Mundus, programów grantowych (jak Fulbright czy NCN) oraz jako profesor wizytujący (szczegółowe informacje w pkt. [II/11.1.-11.6.]). Współpracowałam z galeriami sztuki nowych mediów w Paryżu (Galerie Charlot), w Londynie (Watermans) oraz w Brukseli (iMAL), jak również z Muzeum Śląskim w Katowicach, Krupa Gallery we Wrocławiu oraz Firmą AdVenture Multimedialne Muzea, którym udzielałam ekspertyzy naukowej w ramach projektów wystawienniczych i innych (szczegóły w pkt. [III/1.1.-1.2.]). Wygłosiłam 46 wykładów gościnnych, plenarnych i konferencyjnych w wielu miejscach na świecie (lista wystąpień w pkt. [II/7.]).

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Choć moja praca znacząco skupia się na działaniach ściśle naukowych, nie brakuje w niej doświadczeń dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich.

6.1. DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA I ORGANIZACYJNA

Moją działalność popularyzatorską obrazują poniższe działania, wydarzenia i przedsięwzięcia, które przedstawiam w kolejności chronologicznej dla lepszego oddania przebiegu i rozwoju ścieżek tej działalności. Należą do nich:

- oprowadzanie (wraz z artystą) na finisażu wystawy pt. *Ostatni Ludzie* Pawła Baśnika w marcu 2022 roku w Krupa Gallery we Wrocławiu, gdzie mówiłam o realiach sztucznej inteligencji;
- wystąpienie w Radio TOKFM w programie Przemysła Iwańczyka pt. „[Jak dalece rozwój nowoczesnych technologii wpływa na ewolucję relacji międzyludzkich?](#)” w lutym 2022 roku;
- wystąpienie w Radio KLANG w programie Pauliny Pikiewicz pt. „[Moja miłość digital](#)” w styczniu 2022 roku;
- udział w panelu dyskusyjnym pt. „Miłość” na VII Kongresie Kobiet Województwa Śląskiego, zorganizowanym w Katowicach w listopadzie 2021 roku;
- oprowadzanie naukowe na wernisażu wystawy *Swipe Right! Data, Dating, Desire*, połączone z promocją książki *Data Dating. Love, Technology, Desire* [pkt. II/1.2.] w Galerii iMAL w Brukseli w październiku 2021 roku;
- oprowadzanie naukowe na wernisażu wystawy *Data Dating* w Galerii Watermans w Londynie w styczniu 2020 roku;
- wystąpienie odpowiadające na pytanie dlaczego warto studiować kulturę popularną na Śląskim Kongresie Oświaty zorganizowanym w Katowicach w maju 2015;
- wykład w cyklu „Czytanie ze zrozumieniem”, dotyczący estetyki kampu i praktyk kultury popularnej w Muzeum w Gliwicach w grudniu 2013 roku.

Natomiast jeśli chodzi o moją działalność organizacyjną, jej początki sięgają 2010 kiedy jeszcze jako słuchaczka studiów doktoranckich współuczestniczyłam w organizacji konferencji Instytutu Kultur i Literatur Anglojęzycznych „Civilisation and Fear”. Wśród bardziej znaczących działań organizacyjnych, jakich podjęłam się po doktoracie, znalazły się trzy międzynarodowe konferencje (pkt. [II/8.2.-8.4.]), współorganizowane z dr Karoliną Lebek: *The Popular Life of Things. Material Culture(s) and Popular Processes*, która odbyła się w Sosnowcu w dniach 3-4 lipca 2014 roku; *The Materiality of Love*, konferencja zorganizowana także w Sosnowcu w dniach 2-3 lipca 2015 roku; oraz *Fantastic Materials. Things and the Workings of the Non-Real*, konferencja mająca miejsce również w Sosnowcu w dniach 7-8 lipca 2016 roku. Wyjątkowość tych konferencji polegała na ich specyfice organizacyjnej (konferencje były jednopanelowe, skutkiem czego uczestnicy

mogli wysłuchać wszystkich wystąpień) i tematycznej (obrazy realizowały wąskie obszary badań, wszystkie związane z moimi zainteresowaniami badawczymi). Konferencje gościły znakomitych prelegentów oraz światowej sławy badaczy uświetniających wykłady plenarne, takich jak: John Storey, Dominic Pettman, Mark Bould oraz Jeffrey Weinstock. Dwie pierwsze konferencje skutkowały publikacjami pokonferencyjnymi (pkt. [II/1.3.] i [II/1.4]). Wszystkie stały się przyczynkiem do późniejszych projektów i długotrwałej współpracy.

W czerwcu 2018 roku zostałam nominowana przez European Society for Literature, Science and the Arts (którego jestem członkinią i uczestniczką zarządu) na stanowisko „site-chair”, a więc organizatora dorocznej konferencji stowarzyszenia. Poprzednie konferencje odbywały się min. w Kopenhadze (Dania), w Bazylei (Szwajcaria), w Bergen (Norwegia), w Paryżu (Francja) i innych, przy udziale najznakomitszych instytucji kultury i nauki danego kraju czy metropolii. Nominacja była więc ogromnym wyróżnieniem, ale także niemałym wyzwaniem. Zaproponowany przeze mnie temat *Anthropocenes. Reworking the Wound* i jego opracowanie merytoryczne zyskały aprobatę władz stowarzyszenia. Wydarzenie miało się odbyć w Muzeum Śląskim w Katowicach. Jednak ze względu na okoliczności pandemiczne, zostałam zmuszona przenieść wydarzenie na specjalnie dedykowaną platformę konferencyjną. Była to pierwsza konferencja stowarzyszenia przeprowadzona w trybie *online*. Wydarzenie objęło pięć wykładów plenarnych, jedenaście wystaw artystycznych, w tym wystawę Narodowej Galerii Sztuki Zachęta w Warszawie pt. *Alienacje albo następnym razem pożar*, oraz ponad siedemdziesiąt wystąpień wraz z warsztatami. Sukces konferencji potwierdziło zaproszenie mnie do konsultacji przy organizowanej w 2021 roku konferencji Society for Literature, Science and The Arts (amerykańskiej organizacji matki SLSAeu).

6.2. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Moja działalność dydaktyczna obejmuje działania prowadzone w Uniwersytecie Śląskim oraz w innych ośrodkach uniwersyteckich w kraju i zagranicą.

Od roku 2012 prowadziłam jako adiunkt w Instytucie Kultur i Literatur Anglojęzycznych a od 2020 roku na kierunku filologia angielska wiele kursów przedmiotowych i autorskich. Wiele z nich, jak Kultura Popularna, Retoryka Kultury czy Projekt Badawczy odbywały się w oparciu o autorskie sylabusy, przygotowywane na podstawie moich badań i zainteresowań naukowych. Szczególnie udany okazał się przedmiot Projekt Badawczy prowadzony w latach 2020-2021, po którym uzyskałam średnią 5.0 w ankietach studentów.

W latach 2013, 2017 i 2018 odbyłam pobyty naukowo-dydaktyczne w ramach programu mobilności naukowej Erasmus Mundus (szczegóły w pkt. [II /11.3.]. [II/11.4.], [II/11.5.]). W 2018 roku rezydowałam na Uniwersytecie w Le Mans we Francji jako profesor wizytujący, prowadząc zajęcia z teorii kultury (pkt. [II/11.2.]).

W latach 2013-15 sprawowałam funkcję zastępcy Dyrektora Centrum Gender Studies na wydziale anglistycznym UŚ, w ramach którego organizowałam cykliczne seminaria naukowe. W tym samym czasie sprawowałam także rolę opiekuna naukowego Studenckiego Koła Naukowego NeoLit, w którym przewodniczyłam konferencjom i spotkaniom badawczym.

Prowadziłam jedno seminarium licencjackie na specjalizacji kulturowej o nazwie Kultura-Media-Translacja i wypromowałam 10 prac licencjackich. Zrecenzowałam 41 prac magisterskich oraz licencjackich i wzięłam udział w 4 komisjach dyplomowych.

W maju 2022 roku, na zaproszenie Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Śląskiego prowadziłam czterodniowy warsztat pt. „Robot Cultures” z doktorantami programów międzynarodowych w ramach pierwszego mityngu aliansu Transform4Europe: siedmiu europejskich uczelni mobilizujących się wokół działań naukowych i dydaktycznych na rzecz przyszłości Europy.

Anna Malinowska
(podpis wnioskodawcy)